

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ

AÇIK ERİŞİM YÖNERGESİ

Amaç

Madde 1- (1) Bu Yönerge, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi öğretim elemanları ve öğrencileri tarafından üretilen bilimsel çalışmaların kütüphane bünyesinde oluşturulan ALKÜ Açık Erişim Sistemine elektronik ortamda aktarılmasına ve açık erişime sunulmasına ilişkin esas ve usulleri düzenler.

Kapsam

Madde 2-(1) Bu Yönerge, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi öğretim elemanları ve öğrencileri tarafından üretilen bilimsel çalışmaların kütüphane bünyesinde oluşturulan ALKÜ Açık Erişim Sistemine elektronik ortamda aktarılmasına ve açık erişime sunulmasına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu Yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4/c maddesine ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 02.04.2014 tarih ve 36054236-806.02.04-06/11957 sayılı "Kurumsal Arşiv Çalışmaları" konulu yazısına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- (1) Bu Yönergede geçen;

a)Açık Erişim: Araştırmacıların bilimsel yayınlarının tam metinlere finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık internet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,

b)Akademik Arşiv: Kurumsal akademik arşivlerde arşivlenen yayınların merkezi olarak harmanlanmasını ve açık erişime sunulmasını,

ç)ALKÜ(Üniversite): Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesini,

d)ALKÜ Mensubu: Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi akademik ve idari personelini, doktora ve yüksek lisans öğrencilerini,

e)ALKÜ Açık Erişim Sistemi: ALKÜ mensuplarının ürettiği bilimsel yayınların elektronik ortamda toplandığı, saklandığı, indekslendiği, korunduğu ve dağıtımının sağlandığı hizmetler bütününe içeren açık erişim sistemini,

f)Ambargo: Araştırma sonuçlarının belli bir süre (6-24 ay) erişime kapalı tutulmasını,

g) Arşivleme: Akademik çalışmaların ALKÜ Açık Erişim Sisteminde depolama sürecini,

ğ)Birim: Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesindeki fakülteler/enstitüler/yüksekokullar/meslek yüksekokulları/Rektörlüğe bağlı birimleri,

h)Daire Başkanlığı: Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığını,

ı)İvedi Arşivleme/Opsiyonel Erişim: Akademik çalışmaların hakem denetiminden geçmiş biçimlerinin ivedilikle ALKÜ Açık Erişim Sistemine arşivlenmesi ve erişime açılması sürecini,

ifade eder.

ALKÜ Açık Erişim Sisteminin kuruluş amacı ve çalışmalar

Madde 5- (1) Üniversitede basılı ve elektronik ortamda üretilmekte olan ve kütüphane koleksiyon geliştirme politikasına uygun akademik çalışmaların (ulusal ve uluslararası bilimsel dergilerde yayımlanmış makaleler, konferans ve sempozyum bildirimleri/sunumları, yüksek lisans ve doktora tezleri, seminerler, proje çalışmaları, kitap/kitap bölümleri, patentler, kitapların bibliyografik künyesi, teknik dokümanlar, açık ders materyalleri vb.) bir araya

toplanması ve Üniversite bünyesinde uluslararası açık erişim standartlarına uygun bir açık erişim sisteminin oluşturulmasıdır.

Bu çerçevede aşağıdaki çalışmalar yürütülür;

- a) Üniversitede üretilen akademik çalışmaların, açık erişim standartlarına uygun olarak derlenmesi ve ALKÜ Açık Erişim Sisteminde korunmasını sağlamak,
- b) Atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmaların açık erişime açılmasını teşvik etmek,
- c) Üniversitedeki bilimsel çalışmalara daha geniş kitlelerin kolay ve hızlı erişimini sağlamak,
- ç) ALKÜ mensuplarının açık erişim sisteminde yer alan bilimsel çalışmalarının daha fazla atıf almasını sağlamak,
- d) Ulusal ve uluslararası açık erişim çalışmalarına katkıda bulunmak,
- e) Üniversitenin ulusal ve uluslararası düzeyde tanınırlığını ve saygınlığını artırmak,
- f) Üniversiteye ait yayınların etki faktörlerinin artmasını sağlamak,
- g) Araştırma sonuçlarının başka araştırmalara kaynaklık etmesini kolaylaştırmak, aynı veya benzer araştırmaların tekrarını önlemek,
- h) Bilimsel çalışmalara ücretsiz erişim sağlayarak ülke ekonomisine katkıda bulunmak.

ALKÜ Açık Erişim Sisteminde arşivlenecek materyal

Madde 6- (1) ALKÜ Açık Erişim Sistemi arşivi aşağıdaki materyallerden oluşmaktadır:

- a) Ulusal ve uluslararası bilimsel dergilerde yayımlanmış makaleler,
- b) Konferans ve sempozyum bildirileri,
- c) Yüksek lisans ve doktora tezleri,
- ç) Seminer metinleri,
- d) Proje çalışmaları,
- e) Kitap/kitap bölümleri,
- f) Patentler,
- g) Ödüllü çalışmalar,
- h) Teknik notlar ve açık ders materyalleri.

Yetki ve sorumluluklar

Madde 7- (1) **ALKÜ mensuplarının sorumlulukları;**

- a) ALKÜ mensupları, yıl içerisinde gerçekleştirdikleri bilimsel çalışmalarının hakemden geçmiş şeklini, yayımlandıktan sonra en geç bir ay içerisinde ALKÜ Açık Erişim Sistemine aktarmakla sorumludurlar. Ancak; patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştikten sonra patent yayını ile aynı tarihte arşivlenir.
- b) ALKÜ mensuplarının, birden fazla kurumdan birçok yazar işbirliği ile yaptıkları çalışmalar ALKÜ Açık Erişim Sisteminde arşivlenir.
- c) ALKÜ mensupları tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda, yayın arşivleme sorumluluğu başyazara aittir.
- ç) ALKÜ mensupları, bu yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra, öncelikle beş yıl öncesine kadar olan bilimsel çalışmalarını, daha sonra son beş yıldan önceki tüm bilimsel çalışmalarını ALKÜ Açık Erişim Sistemine aktarmakla sorumludur.

(2) Üniversite birimlerinin yetki ve sorumlulukları;

- a) Öğretim elemanlarının yayınlarının ALKÜ Açık Erişim Sisteminde arşivlenmesi ve telif haklarının korunarak açık erişime sunulması için bilgilendirme yapar.
- b) Lisansüstü tezlerin ALKÜ Açık Erişim Sisteminde depolanması ve telif hakkına uygun olarak açık erişime sunulması için, tezlerin teslimi sırasında izin formu imzalatılarak basılı ve elektronik kopyaları ile birlikte Enstitü Müdürlüğü tarafından teslim alınır. İmzalı form ile tezin

basılı ve elektronik kopyalarını ambargo bitiş tarihinden itibaren en geç 1 ay içinde Daire Başkanlığına imza karşılığı teslim eder.

c) Bilimsel çalışmaların ALKÜ Açık Erişim Sistemine aktarılması işlemlerinin takibi üniversitenin ilgili birimleri tarafından yürütülecektir.

(3) Daire Başkanlığının yetki ve sorumlulukları;

a) ALKÜ Açık Erişim Sisteminin işletilmesi sürecinden sorumludur.

b) ALKÜ Açık Erişim Sisteminden sorumlu personele ait bilgileri birimlere bildirir.

c) ALKÜ mensuplarını, ALKÜ Açık Erişim Sisteminden haberdar etmek amacıyla, bilgilendirme kılavuzu hazırlar. Gerekli tanıtım ve bilgilendirme çalışmaları yapar.

ç) ALKÜ mensuplarının ALKÜ Açık Erişim Sistemine aktardıkları bilimsel çalışmalara ait üst veri girişlerini kontrol eder ve ihtiyaç duyulan durumlarda ilgili kişilerle temasa geçilerek birlikte çalışır.

d) Daire Başkanlığı, enstitü tarafından teslim edilen lisansüstü tezleri ALKÜ Açık Erişim Sistemine yüklemekle sorumludur.

e) ALKÜ Mensupları tarafından üretilen, kurumun bilimsel ve entelektüel varlığını oluşturan çalışmaların ALKÜ Açık Erişim Sisteminde erişime sunulması, uzun dönem korunarak saklanması ve güvenli tutulması için teknik alt yapı çalışmaları Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ile birlikte yürütülür.

f) ALKÜ Açık Erişim Sistemi çalışmasına yönelik olarak diğer üniversite ve kurumlarla yapılacak anlaşmalar, iş birlikleri ve Açık Erişim Politikası süreçleri Rektörlük onayına sunulmak üzere Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

Telif hakkı ve lisanslama

Madde 8 – (1) ALKÜ mensupları ALKÜ Açık Erişim Sistemini kullanırken 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygun hareket etmek zorundadır.

a) ALKÜ mensupları yayınlarının telif haklarını kendilerinde bırakabilir ya da yayınlarına en geniş erişim hakkı sağlayacak lisansları yayıncılara teklif edebilirler.

b) ALKÜ mensupları yayıncının izin verdiği koşullar doğrultusunda yayının ön baskı, son baskı veya yayıncı sürümünün tam metinlerini ALKÜ Açık Erişim Sistemi aracılığıyla erişime açarlar. Yayınların ALKÜ Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesi hiçbir şekilde yazarların yayıncı tercihini ve yayın mecrasını sınırlandırmaz.

c) ALKÜ mensupları akademik çalışmalarının son sürümlerini, ambargo ve benzeri koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş olmadığı sürece ALKÜ Açık Erişim Sisteminde arşivlenmesini onaylar.

Yayımlama ve yararlanma hakkı

Madde 9 – (1) ALKÜ Açık Erişim Sisteminde bilimsel çalışmaları yayımlama ve onlardan yararlanma hakkı aşağıda belirlenen koşullarda gerçekleştirilir.

a) Her ALKÜ mensubu, entelektüel katkı sağladığı bilimsel çalışmasının ALKÜ Açık Erişim Sisteminde kamuya açık olarak, erişim ve koruma prensiplerine uygun şekilde, yasal koşullar çerçevesinde ve yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmaların koşullarını çiğnemeyecek şekilde, tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile ALKÜ Açık Erişim Sisteminde depolanacağını kabul eder.

b) ALKÜ Açık Erişim Sistemindeki çalışmaların tam metinlerine serbest erişim, yazarın kararına ve yayının telif hakkı durumuna bağlıdır.

c) İsteyen herkes ALKÜ Açık Erişim Sistemine kayıtlı çalışmalara serbestçe erişip kullanabilir.

ç) ALKÜ Açık Erişim Sisteminde yer alan bilimsel çalışmalardan yararlanıldığında, kullanıcı tarafından yayının verilen yasal izinlerine dikkat edilmesi ve kaynak gösterilmesi bilimsel etik açısından gerekli ve zorunludur.

Açık Erişim Danışma Kurulu

Madde 10- (1) ALKÜ Açık Erişim Danışma Kurulu;

- a) Rektör veya Rektörün görevlendireceği Rektör Yardımcısı (Başkan),
- b) Lisans birimleri için fakültelerin dekanları veya temsilcileri,
- c) Enstitü müdürü veya yardımcısı,
- ç) Meslek Yüksekokulları için müdür veya müdür yardımcısı,
- d) Bilgi İşlem Daire Başkanı,
- e) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanından oluşmaktadır.

(2) Açık Erişim Danışma Kurulu, bu yönergenin yürürlüğe girmesini takip eden ilk üç yıl içerisinde her yıl, bu üç yılın sonunda takip eden dönemde ise üç yılda bir, açık erişim sistemi uygulamalarını ve yönergesini değerlendirir. Kurul, gerekli gördüğü hallerde yönergeyi revize etme veya değiştirme çalışmalarından sorumludur. Öneri ve görüşler Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Rektörlüğüne sunulur.

Uygulama ve hüküm bulunmayan haller

Madde 11 – (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, ilgili diğer mevzuat hükümleri ile Yükseköğretim Kurulu ve Senato kararları uygulanır.

Yürürlük

Madde 12 –(1) Bu Yönerge, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Senatosu tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 13 –(1) Bu Yönerge, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.

01.04.2022 tarih ve 07/35 sayılı Senato Kararı ile kabul edildi.